

Ny rapport: Halverad klimatpåverkan med eko!

Lantbruket i Sverige kan halvera sin klimatpåverkan genom att anamma kvävesnåla och kolinlagrande metoder, varav flera finns utvecklade i praktiken inom den ekologiska odlingen. Det visar en ny, unik rapport som sammanställt det totala forskningsläget om lantbrukets klimatpåverkan, globalt och i Sverige.

Svenskt lantbruks största möjlighet att minska sina utsläpp av klimatskadliga växthusgaser är att anamma kvävesnåla och kolinlagrande odlingsmetoder samtidigt som ett lokalt kretslopp eftersträvas. Det visar en ny och unik sammanfattning av befintlig forskning "*Lantbruket och klimatet - Ett helhetsgrepp*" som presenteras idag. Rapporten är framtagen inom ett rådgivningsprojekt lett av Ekologiska Lantbrukarna på uppdrag av Jordbruksverket inom ramen för livsmedelsstrategins handlingsplan.

– Det här ansåg vi vara en viktig satsning eftersom det florerar så mycket olika rön i debatten om lantbrukets klimatpåverkan. Vi saknade även en sammanställning på svenska riktad till just rådgivare och bönder, och som klargör ekolantbrukets roll och utmaningar, säger Ann-Marie Dock Gustavsson från Jordbruksverkets ekosekretariat.

De senaste forskarrönen, som sammanfattas i rapporten, visar att lantbruket i Sverige och globalt måste minska sin tillförsel av kväve, framförallt nytt kväve som förs in i systemet via konstgödseln. Enligt FNs jordbruksorgan FAO har den årliga nytillförseln av så kallat reaktivt kväve från lantbruk som odlar med konstgödsel ökat från tio miljoner ton 1950 till ungefär 110 miljoner ton idag. Problemet med kraftig ökning av kväve är att det bidrar till ökade utsläpp av den enormt klimatskadliga växthusgasen lustgas, som till exempel har en 300 gånger så stark uppvärmningseffekt än koldioxid.

– Vi kan inte fortsätta maximera skördestorlekarna på bekostnad av klimatet. Tillräckligt med mat går att producera utan de problem som detta skapar, inte bara för framtida generationer utan här och nu. Därför ser jag att svenskt lantbruks främsta uppdrag är att bli så kvävesnålt det bara går, så snabbt vi bara kan samtidigt som vi fortsätter producera livsmedel, bördiga jordar och ökar istället för minskar den biologiska mångfalden, säger Sofia Sollén-Norrlin, verksamhetsledare på Ekologiska Lantbrukarna.

Samtidigt som kvävesnåla lantbruk måste premieras och prioriteras för att klara av klimatkrisen, kan lantbruket även bidra positivt genom att lagra in mer kol i marken. Ett av de enklaste och snabbaste sätten att göra det är enligt rapporten att odla mer vall, även i slättbygd, på svenska gårdar.

– De flesta mjölkgårdar odlar vall, men bland växtodlingsgårdar är det nästan bara ekologiska gårdar som har det i växtföljden. Det är synd eftersom vall är den gröda som har störst möjlighet att lagra in kol – 300-600 ton kol per hektar och år, säger Sofia Sollén-Norrlin.

Rapporten visar också forskningens dubbla budskap när det gäller idisslarnas roll i klimatarbetet. Å ena sidan, ja det stämmer att de rapar metan som är en av flera faktorer som driver klimatförändringarna, och därför behöver totala antalet kor minskas globalt. Men, och det är ett viktigt men, kor som betar och i första hand äter gräs och baljväxter från

vallodling är samtidigt helt avgörande för ett långsiktigt hållbart lantbruk. Inte minst om maten ska räcka, kon är ett resurseffektivt sätt att skapa livsmedel från vall och betesmarker.

– Tvärtom vad debatten säger så konstaterar vi att det behövs fler djur i ekologiska kretslopp och på rätt plats i livsmedels-systemet. När kor äter grovfoder eller betar gräs i hagen, gör de helt avgörande insatser för miljön och klimatet. Kanske främst för att korna skapar mat med högt näringsvärde från gräs som vi människor inte kan äta. Därför ingår det i ekologisk och KRAV-märkt produktion att ha höga krav på bete och foder från vall, men detta är kunskaper som går att applicera även i det konventionella lantbruket, säger Sofia Sollén-Norrlin.

Om "Lantbruket och klimatet. Ett helhetsgrepp" Rapporten har sammanställts av den fristående lantbrukskonsulten Peter Einarsson på uppdrag av Ekologiska Lantbrukarna, finansierat av Jordbruksverket inom ramen för Åtgärdsplan eko – en del av livsmedelsstrategins handlingsplan.

Mejla ida.lind@ekolantbruk.se om du vill ha en kopia av rapporten, som alltså släpps tisdagen den 16/6 under ett lanseringsevent på Hagby gård, Uppland. Hör av dig till Ida Lind om du vill veta mer om studiebesöket.

Kontakt:

Sofia Sollén Norrlin, verksamhetsledare Ekologiska Lantbrukarna, 070 380 93 96

Ida Lind, Projekt- och kommunikationsstrateg Ekologiska Lantbrukarna, TEL

Ann-Marie Dock Gustavsson, rådgivare Jordbruksverket, 070 31 32 954